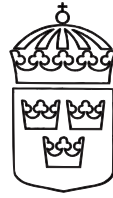

Regeringens proposition

2008/09:45

Sänkta socialavgifter

Prop.
2008/09:45

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 16 oktober 2008

Maud Olofsson

Mats Odell
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att det sammanlagda uttaget av socialavgifter och allmän löneavgift sänks med en procentenhet. Det sammanlagda uttaget kommer därmed att uppgå till 31,42 procent av avgiftsunderlaget för arbetsgivaravgifter och maximalt 29,71 procent av avgiftsunderlaget för egenavgifter. Därutöver förändras även avgifternas sammansättning.

De nya nivåerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2009.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)	4
3	Ärendet och dess beredning	6
4	Bakgrund	7
5	Sänkta socialavgifter	8
6	Offentligfinansiella effekter m.m.	11
7	Författningskommentar	12
Bilaga 1	Förteckning över remissinstanserna	13
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 16 oktober 2008		14

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2008/09:45

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980).

2 Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)

Prop. 2008/09:45

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 26 § och 3 kap. 13 § socialavgiftslagen (2000:980) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

2 kap. 26 §¹

Arbetsgivaravgifterna är 24,93 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	7,71 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,20 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,70 %
5. arbetsmarknadsavgift	2,43 %
6. arbetsskadeavgift	0,68 %

Föreslagen lydelse

26 §

Arbetsgivaravgifterna är 23,93 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	6,71 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,20 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,70 %
5. arbetsmarknadsavgift	2,43 %
6. arbetsskadeavgift	0,68 %

Nuvarande lydelse

3 kap. 13 §²

Egenavgifterna är 23,22 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	7,93 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,20 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,70 %
5. arbetsmarknadsavgift	0,50 %
6. arbetsskadeavgift	0,68 %

¹ Senaste lydelse 2007:966.

² Senaste lydelse 2007:966.

13 §

Egenavgifterna är 22,22 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	6,93 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,20 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,70 %
5. arbetsmarknadsavgift	0,50 %
6. arbetsskadeavgift	0,68 %

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

2. De nya bestämmelserna i 2 kap. 26 § tillämpas på ersättning som betalas ut efter den 31 december 2008.

3. De nya bestämmelserna i 3 kap. 13 § tillämpas på inkomst som upp-
bärs efter den 31 december 2008. Omfattar beskattningsåret tid såväl före
som efter ikraftträdandet ska, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så
stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter den
31 december 2008 som svarar mot förhållandet mellan den del av
beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.

I budgetpropositionen för 2009 (prop. 2008/09:1, finansplan m.m., avsnitt 6.2.2.1, s. 142 f.) har regeringen aviserat att det sammanlagda uttaget av socialavgifter och allmän löneavgift bör sänkas med en procentenhet. Det sammanlagda uttaget skulle därmed komma att uppgå till 31,42 procent av avgiftsunderlaget för arbetsgivaravgifter och 29,71 procent av avgiftsunderlaget för egenavgifter. Därutöver aviserades en förändring av avgifternas sammansättning. Regeringen förklarade att de nya nivåerna bör träda i kraft den 1 januari 2009.

Finansdepartementet har utarbetat en promemoria med bl.a. förslag till nämnda förändringar av avgiftsnivåerna, promemorian Förbättrade skatteregler för företagande m.m. (dnr Fi2008/5084). Promemorians förslag i denna del motsvarar propositionens förslag. Promemorian har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 1*. En remissammanställning finns tillgänglig i lagstiftningsärendet. Beträffande de övriga förslag som behandlas i promemorian så behandlas dessa i särskild ordning.

Lagrådet

Det förslag som lämnas är enligt regeringens bedömning av sådan enkel beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

Socialavgifter tas ut för finansiering av de sociala trygghetssystemen och utgörs av arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Arbetsgivaravgifter betalas i första hand av arbetsgivare medan egenavgifter normalt betalas av enskilda näringsidkare och bolagsmän i handelsbolag. Regler om socialavgifter finns i socialavgiftslagen (2000:980).

Utöver socialavgifterna ska enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift ytterligare en avgift på 7,49 procent betalas av arbetsgivare och enskilda näringsidkare. Den allmänna löneavgiften infördes ursprungligen för att finansiera EG-inträdet men används nu i första hand i allmänt budgetförstärkande syfte. Den allmänna löneavgiften debiteras i samband med, och på samma underlag som, socialavgifterna. Lagtekniskt ingår inte den allmänna löneavgiften i arbetsgivaravgifterna men eftersom den inte särskiljs i debiteringsförfarandet torde den allmänna uppfattningen vara att löneavgiften ingår i arbetsgivaravgifterna som således inkomståret 2008 tillsammans uppgår till 32,42 procent. Den allmänna löneavgiften betalas även av enskilda näringsidkare och andra som ska betala egenavgifter, varför dessa avgifter för år 2008 totalt uppgår till 30,71 procent.

För inkomståret 2008 tas följande avgifter ut.

	Arbetsgivaravgifter	Egenavgifter *
1. Sjukförsäkringsavgift	7,71 %	7,93 %
2. Föräldraförsäkringsavgift	2,20 %	2,20 %
3. Ålderspensionsavgift	10,21 %	10,21 %
4. Efterlevandepensionsavgift	1,70 %	1,70 %
5. Arbetsmarknadsavgift	2,43 %	0,50 %
6. Arbetssskadeavgift	0,68 %	0,68 %
S:a socialavgifter	24,93 %	23,22 %
7. Allmän löneavgift	7,49 %	7,49 %
S:a socialavgifter och allmän löneavgift	32,42 %	30,71 %

* Sjukförsäkringsavgiften varierar beroende på vald karenstid.

Regeringens förslag: Det samlade avgiftsuttaget sänks med en procentenhet. Dessutom justeras socialavgifternas sammansättning. Ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2009.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet av de remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. *Konkurrensverket* är positivt till förslaget eftersom det gynnar företagandet, vilket enligt verket torde bidra till att stärka konkurrenstrycket i den svenska ekonomin. *Näringslivets skattedelegation (NSD)*, *Stockholms Handelskammare*, *Föreningen Svenskt Näringsliv* och *Svensk Industriförening* ser positivt på den generella sänkningen av arbetsgivaravgiften och egenavgiften men anser att försäkringsmässigheten i socialavgiftssystemet fortfarande är för svag. *Lantbrukarnas Riksförbund* och *Svenska Bussbranschens Riksförbund* välkomnar förslaget om sänkta socialavgifter men anser det otillräckligt. *Försäkringskassan* instämmer i att sjukförsäkringsavgiften bör sänkas när statens utgifter för sjukförsäkringen sjunker. *Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU)* menar att förslaget kommer att ge försumbara effekter på sysselsättningen och den ekonomiska effektiviteten. *Landsorganisationen i Sverige (LO)* anser att socialavgifterna är en lågt prioriterad skatt att sänka om det i framtiden skulle finnas utrymme för att sänka det totala skatteuttaget. *Företagarna* anser att den föreslagna sänkningen av socialavgifterna skulle ha utformats på ett annat sätt för att åstadkomma bättre effekter på sysselsättning och tillväxt.

Skälen för regeringens förslag: Den nuvarande nivån för uttag av socialavgifter och allmän löneavgift i Sverige är förhållandevis hög. En sänkning av avgifterna leder till att skattekillen³ på arbete minskar. En mindre skattekil ökar arbetsutbudet, främjar den ekonomiska effektiviteten och reducerar de välfärdsförluster som följer av en hög skattekil. Tidigare har det på socialavgiftsområdet genomförts riktade åtgärder för att stimulera efterfrågan på vissa kategorier av arbetstagare, t.ex. ungdomar. Under hösten har regeringen även föreslagit att nedsättningen av socialavgifterna för unga ska göras kraftfullare (prop. 2008/09:7). Därutöver finns det enligt regeringens mening behov av att få ned avgiftsnivåerna generellt för att minska skattekillen. Regeringen gör bedömningen att även en generell sänkning av avgifterna kan antas ha en positiv effekt på sysselsättningen, i vart fall på kort och medellång sikt. Detta gäller särskilt i nuvarande konjunkturläge på arbetsmarknaden. På kort sikt kan en avgiftssänkning förväntas få förhållandevis små effekter på lönebildningen. På lång sikt är det däremot rimligt att förvänta sig att sänkningen fullt ut övervältras på lönerna. Högre löner medför dock samtidigt att arbetsutbudet ökar.

³ Skattekillen mäter förhållandet mellan den ersättning som individen får behålla efter skatt och vad det skulle kosta honom eller henne att köpa den vara de själva producerat, förutsatt att priset består av lönekostnader, arbetsgivaravgifter och indirekta skatter. Annorlunda uttryckt mäter skattekillen skillnaden mellan den privatekonomiska ersättningen till individen, och det samhällsekonomiska värdet av individens bidrag till produktionen.

IFAU menar att den sänkning av skattekillen som förslaget innebär har en försumbar effekt på den ekonomiska effektiviteten samtidigt som kostnaderna inte är försumbara. Även *Företagarna* ifrågasätter om förslaget är det mest effektiva sättet för att stimulera sysselsättning och tillväxt.

Kostnaderna för att sänka den genomsnittliga skattekillen är emellertid desamma oavsett vilken skatt som sänks. Sänkningen av det totala uttaget av socialavgifter och allmän löneavgift med en procentenhet minskar den genomsnittliga skattekillen med cirka 0,3 procentenheter. Regeringens bedömning är att detta inte är en försumbar sänkning av skattekillen. Regeringen föreslår därför att avgiftsuttaget sänks med en procentenhet. Det bör framhållas att det även har vidtagits andra åtgärder för att sänka skattekillen på arbete, t.ex. jobbskatteavdraget. Föreliggande förslag är ytterligare ett steg i samma riktning.

En sänkning av det sammanlagda uttaget av socialavgifter bör ske genom att den allmänna löneavgiften sätts ned. En sänkning av den allmänna löneavgiften med en procentenhet leder till att det totala avgiftsuttaget kommer att uppgå till 31,42 procent för arbetsgivaravgifterna och 29,71 procent för egenavgifterna. Detta leder i sin tur till att socialavgifterna för unga kommer att uppgå till 15,49 procent av underlaget för arbetsgivaravgifter och maximalt 15,07 procent av underlaget för egenavgifter.

Förutom att det sammanlagda uttaget av socialavgifter och allmän löneavgift bör sänkas finns det även skäl att ändra avgifternas sammansättning. Anledningen härtill är att de utgifter som sjukförsäkringsavgiften ska täcka beräknas sjunka för 2009 och uppgå till 85,6 miljarder kronor. Regeringen föreslår därför att sjukförsäkringsavgiften i arbetsgivaravgifterna sänks med 1,00 procentenhet till 6,71 procent av avgiftsunderlaget och i egenavgifterna likaså med 1,00 procentenhet till 6,93 procent av avgiftsunderlaget.

Justeringen av sammansättningen bör göras inom ramen för ett oförändrat avgiftsuttag. Detta sker genom att den allmänna löneavgiften justeras i motsvarande mån. Eftersom det totala avgiftsuttaget föreslås sänkt med en procentenhet kommer det, sammantaget med sänkningen av sjukförsäkringsavgiften, innebära att den allmänna löneavgiften lämnas oförändrad för 2009 ($7,49 - 1,00 + 1,00 = 7,49$).

För inkomståret 2009 föreslås således att följande avgifter tas ut.

	Arbetsgivaravgifter	Egenavgifter *
1. Sjukförsäkringsavgift	6,71 %	6,93 %
2. Föräldraförsäkringsavgift	2,20 %	2,20 %
3. Ålderspensionsavgift	10,21 %	10,21 %
4. Efterlevandepensionsavgift	1,70 %	1,70 %
5. Arbetsmarknadsavgift	2,43 %	0,50 %
6. Arbetssskadeavgift	0,68 %	0,68 %
S:a socialavgifter	23,93 %	22,22 %
7. Allmän löneavgift	7,49 %	7,49 %
S:a socialavgifter och allmän löneavgift	31,42 %	29,71 %

* Sjukförsäkringsavgiften varierar beroende på vald karenstid.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2009.

Prop. 2008/09:45

Lagförslaget

Förslagen föranleder ändringar i 2 kap. 26 § och 3 kap. 13 § socialavgiftslagen (2000:980).

Sänkningen av det totala uttaget av socialavgifter och allmän löneavgift med en procentenhet beräknas minska statens bruttointäkter från socialavgifterna med 12,77 miljarder kronor per år. Den offentliga sektorns nettointäkter minskar med 7,54 miljarder kronor 2009, 7,27 miljarder kronor 2010 och 7,14 miljarder kronor 2011. Den långsiktiga försvagningen (efter fem år) av de offentliga finanserna beräknas uppgå till 6,96 miljarder kronor. Förslaget om att ändra sammansättningen av socialavgifterna genom en sänkning av sjukförsäkringsavgiften påverkar inte de offentliga finanserna eftersom det görs inom ramen för ett oförändrat avgiftsuttag.

Förslaget bedöms inte få några konsekvenser för Skatteverket eller de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Vad gäller de administrativa kostnaderna innebär förslaget att företagens lönekostnader minskar utan att de administrativa kostnaderna påverkas.

Förslaget till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)

2 kap.

26 §

Sjukförsäkringsavgiften i arbetsgivaravgifterna sänks med 1,00 procentenhet till 6,71 procent av avgiftsunderlaget.

3 kap.

13 §

Sjukförsäkringsavgiften i egenavgifterna sänks med 1,00 procentenhet till 6,93 procent av avgiftsunderlaget.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2009 (*första punkten*).

Av *andra punkten* framgår att de nya bestämmelserna i 2 kap. 26 § inte ska tillämpas på ersättning som har betalats ut före ikraftträdandet.

I *tredje punkten* anges att de nya bestämmelserna i 3 kap. 13 § inte ska tillämpas på inkomst som har uppburits före ikraftträdandet. För dem som ska betala egenavgifter sammanfaller normalt beskattningsåret med kalenderåret men när så inte är fallet behövs en särskild övergångslösning. I dessa fall bör, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter den 31 december 2008 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.

Följande remissinstanser har yttrat sig: Kammarrätten i Sundsvall, Länsrätten i Göteborg, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Ekonomistyrningsverket, Skatteverket, Arbetsgivarverket, Konkurrensverket, Samhällsvetenskapliga fakulteten vid Uppsala universitet, Verket för näringslivsutveckling, Institutet för tillväxtpolitiska studier, Ungdomsstyrelsen, Arbetsförmedlingen, Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering, Byggherrarna, FAR SRS, Fastighetsägarna Sverige, Föreningen Svenskt Näringsliv, Företagarna, Landsorganisationen i Sverige, Lantbrukarnas Riksförbund, Motormännens Riksförbund, Näringslivets Regelnämnd, Stockholms Handelskammare, Svenska Bankföreningen, Svenska Bussbranschens Riksförbund, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Byggindustrier samt Sveriges Kommuner och Landsting.

Därutöver har även Svensk Industriförening inkommit med ett yttrande.

Stockholms Handelskammare, Föreningen Svenskt Näringsliv och Svensk Industriförening hänvisar till ett yttrande från Näringslivets skattedelegation.

Följande remissinstanser har inte yttrat sig eller avstått från att lämna synpunkter: Riksrevisionen, Handelshögskolan i Stockholm HHS, BIL Sweden, FöretagarFörbundet, Gröna Bilister, HSB Riksförbund, Kooperativa Förbundet, SABO, Svensk Handel, Svenska Naturskyddsföreningen, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Akademikers Centralorganisation, Sveriges Bostadsrättscentrum, Sveriges Försäkringsförbund och Tjänstemännens Centralorganisation.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 16 oktober 2008

Närvarande: Statsrådet Olofsson, ordförande, och statsråden Odell, Ask, Husmark Pehrsson, Leijonborg, Larsson, Carlgren, Hägglund, Björklund, Carlsson, Littorin, Billström, Adelsohn Liljeroth, Tolgfors, Björling

Föredragande: Statsrådet Odell

Regeringen beslutar proposition 2008/09:45 Sänkta socialavgifter